Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Dr. Consuelo Scerri Herrera LL.D.

Appell Nru: 107/2018

Il-Pulizija

Spettur Johann J. Fenech

Vs

Joseph Bajada

Illum 30 ta' Jannar, 2020.

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellant Joseph Bajada detentur tal-karta tal-identità Maltija bin-numru 31854G, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali:

Talli f'dawn il-Gzejjer fit-2 ta' Lulju 2010 u matul il-gimghat ta' qabel din id-data:

1. Forna jew ipprokura jew offra li jforni jew jipprokura d-droga eroina, specifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi, Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta lill-persuna jew persuni jew ghall-uzu ta' persuna jew persuni minghajr ma kellu licenzja mill-President ta' Malta u minghajr ma

kien awtorizzat bir-regoli tal-1939 ghall-Kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (GN 292/1939) jew minn xi awtorità moghtija mill-President ta' Malta li jforni d-droga u minghajr ma kien fil-pussess ta' awtorizzazzjoni ghall-importazzjoni jew ghall-esportazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skont id-disposizzjonijiet tas-sitt Taqsima tal-Ordinanza msemmija u minghajr ma kellu licenzja jew kien xort'ohra awtorizzat li jimmanifattura jew iforni d-droga msemmija u minghajr ma kellu licenzja li jipprokura l-istess droga u dan bi ksur tar-Regolament 4 tar-Regolamenti tal-1939 ghall-Kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (GN 292/1939), kif sussegwentement emendati u bi ksur tal-Ordinanzi dwar il-Medicini Perikoluzi, Kap 101 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. U aktar talli kellu fil-pussess tieghu d-droga eroina specifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi, Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, meta ma kienx fil-pussess ta' awtorizzazzjoni ghall-importazzjoni jew ghall-esportazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skont id-disposizzjonijiet tar-4 u s-6 Taqsima tal-Ordinanza u meta ma kienx bil-licenzja jew xort'ohra awtorizzat li jimmanifattura jew li jforni d-droga msemmija u meta ma kienx b'xi mod iehor bil-licenzja mill-President ta' Malta li jkollu d-droga msemmija fil-pussess tieghu u naqas li jipprova li d-droga msemmija giet fornuta lilu ghall-uzu tieghu skont ir-ricetta kif provdut fir-regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-regoli tal-1939 dwar il-Kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (GN 292/1939), kif sussegwentement emendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi, Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, liema droga nstabet f'tali cirkostanzi li juru li ma kinitx ghall-uzu esklussiv tieghu.

Il-Qorti giet mitluba sabiex titratta mal-imputat bhala wiehed li kiser kundizzjoni mposta fuqu b'sentenza tal-Qorti tal-Magistrati, Mag. Dr. J. Padovani Grima LLD fit-12 ta' Dicembru 2008.

Il-Qorti giet mitluba wkoll sabiex f'kaz ta' htija, barra milli tapplika l-piena skont il-ligi tordna lill-imputat ihallas l-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti skont l-Artikolu 533 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat l-atti kollha tal-kaz u d-dokumenti esebiti, inkluz l-ordni tal-Avukat Generali bis-sahha tal-Artikolu 22(2) tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta, sabiex din il-kawza tinstema' minn din il-Qorti bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali;

Rat ukoll illi fis-seduta tat-13 ta' Ottubru 2014, il-partijiet iddikjaraw illi kienu qeghdin jezentaw lill-Qorti kif preseduta milli terga' tisma' l-provi mismugha f'din il-kawza sa dakinhar, quddiem il-Qorti kif diversament preseduta;

Semghet lill-Prosekuzzjoni tirrimetti ruhha ghall-provi prodotti u t-trattazzjoni finali tad-difiza.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, tat-28 ta' Frar, 2018, fejn il-Qorti wara li rat it-Taqsimiet IV u VI, l-Artikoli 22(1)(a), 22(2)(b)(i) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, ir-Regolamenti 4 u 9 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 101.02, l-Artikoli 17(b) u (h) tal-Kap. 9 u l-Artikolu 23 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta, sabet lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba kontra tieghu u kkundannatu fir-rigward tal-ewwel zewg imputazzjonijiet ghal piena ta' disa' (9) xhur prigunerija effettiva u multa ta' elf u mitejn ewro (€1,200) li, bl-applikazzjoni tal-Artikolu 14(2) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, jistghu jithallsu mill-hati f'rati mensili u konsekuttivi ta' hamsa u sebghin ewro (€75), b'ewwel pagament isir fi zmien xahar mil-lum, b'dan illi jekk il-hati jonqos milli jhallas pagament wiehed, il-bilanc jigi dovut minnufih u jigi konvertit fi prigunerija skont il-ligi.

In oltre trattat mal-hati dwar ir-reati li huwa nstab hati taghhom permezz tas-sentenza ta' din il-Qorti, kif preseduta mill-Magistrat Dr. J. Padovani Grima tat-12 ta' Dicembru 2008, daqs li kieku ghadu kemm gie ddikjarat hati minn jew quddiem din il-Qorti dwar dawk ir-reati u filwaqt illi ghal kull buon fini kkonfermat l-htija tieghu dwar l-ewwel, it-tieni, it-tielet, ir-raba' u s-seba' imputazzjonijiet li taghhom instab hati permezz ta' dik is-sentenza, wara li rat l-Artikoli 23 tal-Kap. 446, l-Artikoli 17, 18, 49, 50, 84, 86, 261(a) u (b), 262, 263, 275, 277 u 289 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, ikkundannatu ghall-piena ta' ghoxrin (20) xahar prigunerija effettiva.

B'kollox ghalhekk, il-hati gie kkundannat ghall-piena ta' disgha u ghoxrin (29) xahar prigunerija effettiva u multa ta' elf u mitejn ewro (€1,200).

In oltre ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-hati gie kkundannat ghall-hlas tal-ispejjez konnessi mal-hatra tal-esperti f'dawn il-proceduri ossia l-ispejjez konnessi mal-hatra tax-Xjenzat Godwin Sammut ammontanti ghas-somma ta' mija, sitta u hamsin ewro u tmienja u tmenin centezmu (€156.88), liema somma ghandha tithallas mill-hati fi zmien tliet xhur mil-lum.

Ordnat id-distruzzjoni tad-droga esebita bhala Dokument JF, hekk kif din is-sentenza tghaddi in gudikat u dan taht il-harsien tar-Registratur li ghandu jirredigi proces-verbal li jiddokumenta l-procedura tad-distruzzjoni, liema dokument ghandu jigi nserit fl-atti ta' din il-kawza mhux aktar tard minn hmistax-il jum minn tali distruzzjoni.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat ir-rikors tal-appell ta' Joseph Bajada, pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti fit-12 ta' Marzu, 2018, fejn talab lil din l-Onorabbli Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fejn dwar il-fatti tat-2 ta' Lulju 2010 sabet li kien biss sharing u tirrevokaha ghall-kumplament u hekk tilliberah minn kull htija u piena u tittrattah biss ghall-kwistjoni tas-sharing u fi kwalunkwe kaz ghar-ragunijiet premessi tibdel il-piena inflitta anke b'referenza ghall-ksur tas-sentenza tat-12 ta' Dicembru 2008.

Rat illi l-aggravji tal-appellant Joseph Bajada huma s-segwenti u cioe`:-

Jinghad mal-ewwel li d-difiza tattakka l-istqarrija guramentata ta' Piju Grech u ssostni inter alia illi Grech ma kienx kredibbli tant illi lanqas il-Magistrat Inkwirenti ma emmnu, apparti illi skont id-difiza, dan jirrizulta wkoll mit-traskrizzjoni per se tal-istess xhieda fejn ix-xhud jibda jlaqlaq meta jigi dahru mal-hajt. Ukoll skont id-difiza, l-iskop tax-xhieda ta' Grech kien illi jitfa' dell ikrah fuq l-imputat u dan kemm sabiex jibbenefika mill-Artikolu 29 tal-Kap. 101, kif ukoll sabiex jisganca ruhu mis-sitwazzjoni li sab ruhu fiha. Id-difiza madankollu ma tikkontestax illi l-imputat kien fil-pussess tad-droga fil-jum in kwistjoni, tant illi ssostni illi l-imputat u Grech dakinhar xtraw id-droga flimkien, hargu l-flus ghaliha t-tnejn u marru biex jikkunsmawha flimkien u li ghalhekk ghandhom japplikaw id-disposizzjonijiet tax-sharing u dan fis-sens illi kien hemm pussess ta' droga bejn zewg persuni. In oltre, skont id-difiza, jirrizulta mix-xhieda ta' Grech stess illi l-imputat kien jikkonsma kwantità konsiderevoli ta' eroina u ghalhekk ma jirrizultax fil-grad rikjest mil-ligi illi d-droga misjuba ma kinitx ghall-uzu personali tal-imputat.

1. Kredibilità tax-xhud Piju Grech. Il-Qorti stess tghid li ma kellhiex l-opportunità illi tezamina viva voce lix-xhud. Huwa principju bazilari tal-process kriminali illi l-konvinciment morali jrid jigi fil-Gudikant minn dawk ir-regoli li ffissat il-ligi. Fost dawn u bhala ta' importanza kbira hija l-imgieba tax-xhud fil-pedana tax-xhieda.

Il-Qorti kellha kwalunkwe opportunità illi tghajjat lix-xhud Piju Grech u tisimghu ghax fir-ricerka fil-verità xejn ma jista' jzomm lill-Qorti milli ttella' xhud illi jidhrilha mehtieg biex tifforma l-konvinciment taghha.

Fin-nuqqas ta' dan pero` il-Qorti ppruvat timla l-lakuni serji illi hemm fix-xhieda ta' Piju Grech u mhux hekk biss il-mod kif jipprova jahrab mir-responsabbiltà u jghaddiha fuq Joseph Bajada. Il-Magistrat Inkwirenti meta ghamillu investigazzjoni gabu in se illi kien hemm persuna ohra illi minghandha kien jixtri d-droga imma sa dak l-istadju ma riedx jikxef min hi kieku ma kienx bil-mistoqsijiet illi sarulu mill-Magistrat. Wiehed illi huwa kredibbli jrid ikun kredibbli l-hin kollu, bil-Latin jinghad *falsus in uno, falsus in omnibus*.

Id-difiza kienet qalet illi kien qieghed jaghmel minn kollox biex jibbenefika mill-Artikolu 29 tal-Kap. 101. Ma kienx xi bniedem gdid ghad-droga Piju Grech u allura kien qieghed filfatt jagixxi b'konjizzjoni sewwa ta' xi tfisser ligi bhal dik. Sinjifikanti wkoll illi fl-inkjesta xehed illi hu kien akkwista bi tmenin jew mitt ewro eroina. Dan kien ifisser car u tond illi kien qieghed jakkwista l-ammont kollu tal-eroina illi nxtrat.

Meta mbaghad jigi biex jitkellem espressjoni qawwija li jghid hija jekk kienx se jispicca l-habs jew le. Dak kien l-inkwiet tieghu kif turi l-espressjoni tieghu quddiem il-Magistrat Inkwirenti meta qal, "Mhux ghal gewwa jien, mhux ghall-habs!" Il-Qorti kkunsidratu bhala biza' imma filfatt kien qieghed jaghmel kalkoli precizi halli jevita l-habs ghax it-traffikar igib il-habs. Anke l-espressjoni ta' wara turi l-makakkerija

tieghu, "... li forsi ghidt xi zball li jista' jdur kontrija." Kien bezghan illi jinqabad, li ma kienx qed jghid il-verità, ghax jaf li l-giddieb jitfixkel u jinqabad.

Ghaldaqstant il-Qorti ma setghetx legalment tistrieh fuq ix-xhieda ta' Piju Grech. Il-process isir fl-awla u mhux fl-inkjesta fejn ma kienx prezenti l-imputat.

Issa mill-atti processwali jirrizulta illi Piju Grech fl-istorja li jghid kien komplici ma' Joseph Bajada fl-akkwist tad-droga. Dan filfatt taccetta wkoll l-istess Qorti illi qalet illi kienet sitwazzjoni ta' sharing fuq dak li gara f'April 2010.

Huwa maghruf illi fejn ikun hemm kwistjoni ta' komplici il-Qorti trid toqghod b'seba' ghajnejn biex ma taccettax il-verzjoni specjalment f'dan il-qasam tad-droga fejn hemm beneficcji u karrotta mdendla fejn min jghid l-istejjer fuq haddiehor u jfarfar minn fuq spallejh.

Skont il-verzjoni ta' Piju Grech, huma nizlu Malta mhux hu jiehu doza wahda ta' eroina meta hu kien juza d-droga ripetutament u li toqghod tinqala' minn Ghawdex bil-karozza tieghek, iggorr lil xi hadd mieghek u taghtih tmenin jew mitt ewro imbaghad tghid li m'intix komplici mieghu bl-Ingliz jghidu *it is far fetched*. Bl-Ghawdxi jghid *ma nofx*!

2. Dwar traffikar qabel id-data.

L-ewwel Onorabbli Qorti qalet illi m'hemmx prova ta' xi droga li fid-dati qabel il-gurnata msemmija fl-akkuza u cioe` fit-2 ta' Lulju 2010, x'kien, hux minnu jew le illi Joseph Bajada ikkonsenja xi droga. Piju Grech jghid illi ma kellha l-ebda effett fuqu. Il-prosekuzzjoni ma kellha l-ebda prova hlief il-kelma tieghu jekk kinitx droga jew le. Apparti d-dubji kollha naxxenti mill-Artiklu 29, ghandu jinghad dan il-fatt illi r-

ragunament tal-Qorti huwa zbaljat. Il-Qorti tghid illi r-reat jikkonsisti wkoll f'illi wiehed joffri li jipprovdi d-droga. Pero` jrid ikun qieghed joffri droga u mhux jipprometti li jiehu l-flus u mhux joffri xi haga ohra. Dawn huma fatti li graw f'kazijiet ohrajn. U d-droga tkun taf x'inhi biss meta wiehed filfatt jipruvaha. Jekk ma jippruvahiex ma jkunx jaf hijiex tajba jew effettivament le ghall-iskopijiet li tinxtara. "The proof of the pudding is in the eating," jghidu l-Inglizi.

Ir-ragunament tal-Qorti huwa zbaljat fuq l-istess principju li kien jghallem il-Carrara dwar "ir-reat impossibbli". Ezempju li kien jinghata huwa ta' li wiehed irid joqtol lill-kunjata u jhalltilha d-dqiq mal-kafe`. Minkejja li l-intenzjoni tieghu kienet illi joqtol lill-kunjata billi jhalltilha xi haga mal-kafe`, l-intenzjoni biss ma kinitx bizzejjed imma flok dqiq ghallinqas ried ihalltilha velenu. F'dan il-kaz ma jistax jghid illi wiehed baqa' biss fil-fazi tal-offerta. Piju Grech ma jghidx illi offrilu "imma li kkonsenjalu". Prova ta' li kkonsenjalu m'hemmx u naturalment minn kliem Piju stess hija dubjuza n-natura kimika tal-oggetti li gie kkonsenjat lilu mill-appellanti, jekk verament sar.

M'hemmx ghalfejn li wiehed jintilef fuq il-fatt illi *in dubio pro reo*.

3. Pussess aggravat.

L-ewwel Onorabbli Qorti illi emmnet lil Piju Grech prattikament f'kollox, hadet ukoll in konsiderazzjoni li Piju Grech hallas bejn tmenin u mitt ewro ghal gramma wahda droga filwaqt illi 6.5 grammi kellhom ikunu ghall-appellanti. Hawnhekk wiehed jasal biex jghid illi mhux biss huwa Piju Grech tqis li huwa kredibbli imma anke li hu bahnan. La kien jiehdu droga kif jirrizulta anke minn dak li qal quddiem il-Magistrat Inkwirenti, sinjal li kien jaf ukoll x'inhu l-prezz tas-suq tad-droga. Jekk kienu miftehmin li jixtru d-droga u hu hareg tmenin jew mitt ewro u gabu tmien grammi, kull gramma kienet tiswa ghaxar ewro jew madwar. Allura dan il-fidil ta'

Piju Grech johrog ghal gramma wahda tmenin ewro u l-iehor jiehu seba' grammi b'xejn.

Ir-raguni tghidlek illi jekk xtraw flimkien kienu qed ihalltu u jaqsmu flimkien u allura kull naha minnhom kienet qed tiehu x-share taghha.

Jekk kien qed jiehu kulhadd ix-share tieghu ta' tnejn min-nies illi kif tghid il-Qorti stess Piju Grech m'emmnux il-Magistrat Inkwirenti li kien qieghed jiehu droga biss rarament fil-gimgha, kellu bzonn certu konsum. Daqstant iehor kellu bzonn certu konsum l-appellanti illi kien fid-droga.

Illi jekk wiehed jaqsam dak l-ammont li kien baqa' wara li gie kkunsmat isib li bhala piz kellhom tliet grammi u ftit kull wiehed.

Ghalhekk hawnhekk wiehed joqghod attent meta jsemmi l-kwistjoni tal-komplicità ghaliex certament Piju Grech kien qed iwaddab fuq l-imputat ghaliex b'dak il-mod kien se jfarfar minn fuq spallejh. U precizament il-verb ifarfar huwa idoneju ghaliex it-trab tad-droga qieghed ifarfru minn fuqu ghal fuq l-appellanti.

Illi l-kalkolu li ghamlet l-ewwel Onorabbli Qorti dwar kemm tkun doza eroina ma jidhirx illi fil-kaz partikolari kienet preciza. Jekk wiehed juza l-kejl ta' kemm hija doza u jqis illi Piju Grech u l-esponenti kkunsmaw doza ta' 0.46 grammi bejniethom, doza wahda tigi 0.23 gramma.

Fuq 6.5 grammi jgib illi kien hemm 28-30 doza. Jekk wiehed imbaghad jaqsam dak illi jghid is-sens komun illi min johrog il-flus irid jixtri u ghandu s-sehem tieghu ghallinqas jigi li bejniethom kienu qed jixtru ghal erbatax-il doza kull wiehed.

It-tnejn li huma jidher illi kienu mdahhlin fil-konsum tad-droga u konsegwentement mhuwiex inkompatibbli dak l-ammont.

Naturalment l-esponenti kellu jigi b'karozza ta' haddiehor gewwa Malta u t-tnejn kienu jafu ghalxiex gejjin u certament mhumiex se jinzlu Malta biex tinxtara gramma wahda li sservi ftit li xejn. Dan qieghed jinghad ghal dak li qal Piju Grech. Meta nies imorru xi mkien u apposta jivvjaggaw biex jixtru, jahznu kwantità biex ikun jigi haqq il-vjagg u l-problemi li jkunu hadu. Din ma kinitx xi delivery illi saret gewwa Ghawdex imma kellhom jigu ghaliha hawn Malta.

Ghalhekk jekk inzommu kont tac-cirkostanzi kollha m'hemmx prova univoka illi din id-droga kienet fi kwantitajiet eccessivi ghal Joseph Bajada u anke ghal Piju Grech jekk mhuwiex se jiehu wkoll it-titlu li kien l-iktar wiehed fidil illi johrog il-flus u jixtri d-droga bi prezz aktar mill-kokaina. Ghaldaqstant lanqas dan ir-reat ma kien sodisfacentement ippruvat.

U x'inhi l-kwantità li tiggarantixxi li ghall-uzu personali? Dan l-istess bhal xorb tal-whiskey jew tal-vodka. Hemm min imur jiehu grokk, imma hemm hafna ohrajn li jkollhom rashom mistrieh jekk f'idejhom ikollhom flixkun.

4. Il-prova dwar il-ksur tas-sentenza tat-12 ta' Dicembru 2008 Ksur tal-Probation

L-ewwel Onorabbli Qorti accettat bhala prova ta' identifikazzjoni ghas-sentenza in-numru tal-karta tal-identità ghax jaqblu.

Bir-rispett kollu, ghalkemm hemm gurisprudenza, il-ligi tehtieg prova li prova dokumentarja tigi ppruvata bil-metodi illi huma ammissibbli. Certi dokumenti

huma res ipsa loquitur, pero` ghal hwejjeg ohra jkun hemm bzonn l-identifikazzjoni in open court. Dik l-identifikazzjoni ma jkunx hemm bzonn issir billi persuna tigi maghzula minn fost nies ohrajn imma bizzejjed illi persuna tigi indikata. Dan il-precett tal-ligi ma sarx u l-gurisprudenza ma tistax taqleb il-ligi u titraskura dawk li huma garanziji procedurali.

Illi mbaghad meta wiehed jezamina s-sentenza jsib illi filfatt il-Qorti bhala fatt li rrizultalha ma kienx ta' serq imma ta' messa in scena u raggiri taht l-Artiklu 308 tal-Kodici Kriminali. Huwa maghruf illi l-Qorti meta ssib htija trid tghid ghal-liema fatt qed issib htija. Illi l-Qorti titkellem ukoll fuq l-ammont irizorju tal-istess.

Ghalkemm l-Avukat Generali ma kkwotax l-Artiklu 308 huwa possibbli ghall-Qorti illi tinzel mill-akkuzi li kien hemm ghall-akkuza involuta illi hija tat-truffa. Il-parti finali tas-sentenza tattalja perfettament mal-Artiklu 308.

Qed tigi kkwotat din mis-sentenza tat-12 ta' Dicembru 2008, "Illi mix-xhieda prodotta mill-prosekuzzjoni jirrizulta ppruvat sal-livell probatorju rikjest fil-kamp kriminali, illi l-imputati sabiex jiksbu gwadann finanzjarju kkrejaw messa in scena, irrectaw b'manjiera realistika rwol ta' membri tal-pulizija meta akkwistaw Lm60, Lm80 u $100 minghand iz-zewg korelanti Ganado u Ramadan."

Illi f'dan il-kwadru ghalhekk la l-Qorti l-fatt illi sabet kienet qed tiddikjara li qed issib htija fuqu kien l-Artiklu 308, imbaghad wiehed irid jara l-Artiklu 310 minhabba l-kwistjoni tal-valur. L-Artiklu 310(1)(c) jghid li meta l-ammont tal-hsara maghmula mill-hati ta' aktar minn €500, il-piena tkun ta' prigunerija ghal zmien mhux aktar minn sitt xhur.

Ghaldaqstant il-piena applikabbli kellha tkun dik ta' sitt xhur. Dak huwa l-fatt konstatat mill-Qorti, ghalkemm il-Qorti ma kkwotatx l-Artiklu 308. Ir-riduzzjoni tal-piena ghal din ir-raguni biss ukoll ghandha tapplika f'dan il-kaz.

Pero` ta' min isemmi illi f'dik l-istess sentenza, il-Qorti minhabba t-tenwità tal-fatt tawlet sentenza sospiza ta' David Monsigneur. Minhabba r-reat prezenti wara tmien snin ta' proceduri, l-esponenti jigi kkundannat ghal ghoxrin xahar huwa certament apparti r-ragunijiet legali, ukoll ingustifikat.

5. Rigward il-piena pekunjarja.

Il-Qorti kienet beninja billi tordna l-hlas tal-multa fi kwalunkwe kaz b'rati ta' €75 fix-xahar. Pero` stabbiliet id-data minn meta jibdew jghaddu l-instalments. Huwa maghruf illi meta jkun hemm piena karcerarja u piena pekunjarja iz-zmien tal-hlas tal-multa jibda jghaddi minn meta tispicca l-piena karcerarja u ghalhekk fi kwalunkwe kaz dan ghandu jigi riformat.

6. Talba taht l-Artiklu 8 tal-Kap 537 tal-Ligijiet ta' Malta.

Huwa manifest illi r-reati kommessi huma marbutin mad-droga illi Joseph Bajada kien waqa' fiha zmien ilu. Huwa filfatt illum ghandu 64 sena u qata' mid-droga kompletament.

Kwazi lanqas kien propens illi jaghmel l-ebda appell minhabba li ried jaghlaq il-kapitli kollha.

Jidhru r-ragunijiet manifesti ghala kellu jappella pero` jibqa' l-fatt illi llum bis-sentenza kostituzzjonali ta' Sammut, l-esponenti ghandu d-dritt anke fil-fazi tal-

appell illi jigi ezaminat jekk ghandux jigi trattat jew ikkundannat u ghalhekk qed jaghmel din it-talba f'dan l-istadju.

Rat it-talba tad-difiza maghmula minnha fis-seduta tat-22 ta' Novembru, 2019 sabiex din il-Qorti fit-termini tal-artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Ligijiet ta' Malta tassumi l-funzjonijiet ta' Qorti dwar id-Droga, kif ukoll n-nuqqas ta oggezzjonni tal vukat Generali ghal tali talba u d-digriet taghha tal-istess jum fejn giet milqugha t-talba tad-difiza sabiex tressaq provi f'dan ir-rigward;

Semghet ix-xhieda prodotta mid-difiza partikolarment is-segwenti u cioe Dr Moses Camilleri, Helenio Galea qua rappresentant tal Habs u Dr Joe Brincat l-avukat difensur tal-appellanti.

Rat l-atti kollha tal-kaz.

Ikkunsidrat:

Dr Moses Camilleri xehed nhar is-7 ta Jannar 2020 u spjega li ilu jara pajenti bil-problemi relatati ma abbuz ta droga sa mis-senn 1993. B'referenza ghall-appellant odjern ighid li ilu jarah ghall-zmien twil. L-ewwel inkontru mieghu kien fis-sena 2007 meta beda jara niex bil-problemi ta drogi gewwa il Gzira ta Ghwdex ghalkemm min-notamenti tad-Detox mehuda Malta jirrizulta li l-appellant kien ilu zmien jabbua bid-droga Eroina sa minn hafna qabel is-ena 2007. Jghid li l-ahhar li ra u tkellem ma l-appellant kien fis-sena 2018 gewwa Ghawdex meta l-appellant kien ghadu qed jabbuza mid-droga Eroina . Mistoqsi jekk ghamilx dijanosi dwar l-appellant jghid li ghamel u irrizultalu li l-appellant kellu dependenza kbra fuq id-droga Eroina u jikkonferma li fil-fatt anke sintomi vizibbli dwar dan kellu Jghid biex huma jikkonfermaw li dak li jkun kun qed jabbuza mid-droga hemm numru ta kriterji li iridu jigu sodisfatti u bhala numru jaghti disgha u jghid li l-appellant fil-fatt laqat il-punti kollha .

Qal illi huw aiktar difficli li l-appellannt jaqta minn ddan l-abbu stante l-eta piuttost avvanzata tal-appellant u i-zmien twil li ilu mahkumminn dan il-vizju mishut pero fuq domanda tad difiza jghid li hemm kazijiet fejn anke f'sitwazzjonijeit bhal adawn ikun hemm min jirnexxili li jehles minn problema akuta bhala din

Naturalmnt wiehed irid iqis is support lijkollu mill-familja u f'dan il-ka sa fejn jaf hu l-appellant m ghandux wisq ghajnuna familjari . Jghid li l-appellant ikkaguna hsara hkbra fil persuna tighu minhabba dan l-abbuz u dan jista' ifixklu fil-full recovery li talvolta jsita jkun irid l-istess appellant.

Helenio Galea rappresentant tal-habs xehed fl-istess seduta tas-7 ta' Jananr, 2020 u kkonferma li kemm ilu il-habs l-appellant , huwa ta' diversi kamjuni tal- awrina tieghu biex jigu esaminati ghall-presenza o meno ta' droga . Ikkonferma li mill-15 ta Mejju 2018 'l quddiem l-appellant ta sitt kampjuni tal-awrina tieghu u ilkoll taw rizulat negattiv ghal presenza ta' kwalsiasi tracca ta' droga . Ikkonferma li dawn it-testijiet ittihdu in kwantu ghal hamsa minnhom mill-ufficcjal Co 16 Daivd Mellors u kampjun minnhom minn ufficcja CO 64.

Dr Joe Brincat xehed wara li gie esentat mis-sigriet professjnali tieghu mil-patrocinat tieghu l-appellant odjern u stqarr li ilu jaf li ll-appellant odjern ghal ghexiren ta snin bhala kliejnt tieghu u jaf li minn dejjem kellu din il-problema akuta ta abbuz ta droga b'mod partikoalri l-Eroina. Qal li filf-att l-appellant illum jinsab ukoll il-habs jiskonta sentenza ta habs relatata ma droga. Qal li pero ricentement iltaqa' mal-appellant u da nwerea interess kbir li jehles minn din il-problema darba ghal dejjem u xtaq jirranga hajatu. Spjega li bint l-appellant li kient ukoll pezenti fl-Awla kient qed isegwi lill-appellant u turi interess fl-andament tieghu. Qal li l-appellant kien qed juri motivazzjoni kbira dwar ix-xewqa tieghu li jehles minn din il-problema li kient hakmitu ghal diversi snin. Qal il fil-fatt kemm ilu il-habs ghal dawn l-ahhar sena u nos l-appellant irnexxilu izomm clean u ' l boghod mit tehid ta droga.

Illi mill-provi imressqa mid-difiza marbuta mat-talba issa taht il-lenti ta' din il-Qorti

johrog car illi l-appellant Joseph Bajjada kellu dipendenza fuq id-droga u dan sa minn eta` zghira u ilum ghandu 66 sena stante li twieled fis-sena 1954. Dan jixhdu

mhux biss Dr Moses Camilleri li ghamel l-almu tieghu sabiex ighin lil appellant jeghleb dan il-vizzju qerriedi, izda ukoll l-avuakt difensur tieghu li stqarr b'mod univoku li lpatrocinat tieghu wer ix-xewqa u etermninazzjoni li ibiddel hajjtu u jehles minn din il-problema darba ghal dejjem sabeix b'hekk jehles minn kull dipendenza darba ghal dejjem .

Dan jidher li qed isehh b'success tant illi illum l-appellant ma ghadux dipendenti fuq ebda tip ta' droga tant li l-kamjuni tal awrina li huwa ta ghal dawn l-ahhar ghaxar xhur taw rizultat negattiv ghal presenza ta droga kif ikkonferma Helenio Galea.

Il-Qorti rat ukoll l-oggezzjoni tal Avukat Generali ghat talba td difiza u dan ghaleix fil-fehma taghha huwa difficli li l-appellant ibiddel l-isti ta hajja tieghu fejn ilu ghexiren ta snin jabbuz mid-droga hu difficli ghaih li jehles minn tali vizzju u dan minkejja li kif qal Dr Moses Camilleri hemm kazijiet fejn dak i jkun irnexxilu jehles minn dan il-vizju f cirkostanzi simili bhal dawn.

Ikkunsidrat ukoll:

L-imputazzjonijiet odjerni jirreferu ghal Lulju tas-sena 2007 u matul il-gimghat ta' qabel din id-data, u allura meta l-appellant skond Dr Mooses Camilleri kien gja makhkum b'dan il-vizju.Dr Camilleri jghid li l-appellant kien beda b'dan il-vizju snin qabel ma bea jikkurah hu fis-sena 2007.

Il-Qorti tinnota wkoll illi mill-fedina penali tal-imputat, li hija wahda reflettarja , kif

aggornata sa Settembru tas-sena 2018, jirrizulta illi l-ahhar infrazzjoni tirrisali ghas-sena 2007 fejn fis-sena 1997 u 1998 hemm ukoll kundanna marbuta mal-pussess u traffikar ta droga u cioe' ta' droga projbita bil-kaptiolu 101.

Illi l-Qorti tinnota ukoll illi l-kundanna maghmula fil-konfront tal-appellant mill-Ewwel Qorti, liema kundanna issa qieghda tintalab revizjoni taghha, hija marbuta mat-traffikar u pusess tad-droga Ectasy.

M'hemmx dubju ghalhekk, fil-fehma tal-Qorti, illi fid-dawl ta' dawn ic-cirkostanzi,

jirrizulta sodisfacentement ippruvat illi fiz-zmien tal-kaz odjern – ossia f' Lulju 2010 tas-sena 2007 u fil-gimghat ta qabel din id-data – l-appellant kellu dipendenza gravi fuq id-droga, dipendenza din li bdiet ghexiren ta' snin qabel.

Lanqas ma hemm dubju illi l-appellant ghamel progress sostanzjali sabiex jehles minn din id-dipendenza, tant illi jidher illi illum huwa jinsab clean minn kwalsiasi tip ta droga.

Konkluzjoni:

Ghaldaqstant, peress illi f'dan l-istadju il-Qorti tinsab sodisfatta illi l-kundizzjonijiet elenkati fl-Artikolu 8(1) u (2) tal-Kap. 537 tal-Ligijiet ta' Malta jissussistu, qed tilqa' t-talba tad-difiza u qed tassumi l-funzjoni ta' Qorti dwar id-Droga u tirreferi lill-imputat quddiem il-Bord ta' Riabilitazzjoni ta' Persuni li Nqabdu bid-Droga ai termini talArtikolu 8(3) tal-istess Kapitolu.

Tordna komunika ta' dan id-digriet lill-Bord ta' Riabilitazzjoni ta' Persuni li Nqabdu bid-Droga.

(ft) Consuelo Scerri Herrera

Imhallef

VERA KOPJA

Franklin Calleja

Deputat Registratur